

Na osnovu člana 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH (“Sl. novine FBiH”, broj 83/09), a na osnovu člana 37., a u skladu članom 48. stavom 3. Statuta Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, Direktorica Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo donosi:

PRAVILNIK O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA

UVODNE ODREDBE

Član 1.

Računovodstvene politike Zavoda obuhvaćaju načela, osnove, dogovore, praksu i pravila za evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama, te sastavljanje i predočavanje temeljnih finansijskih izvještaja Zavoda.

Cilj utvrđivanja računovodstvenih politika je objektivno i fer prezentiranje imovine, obaveza, prihoda, rashoda i kapitala.

Načela za utvrđivanje računovodstvenih politika, neograničenost poslovanja, načelo nastanka poslovnog događaja (akruarno načelo), načelo značajnosti, načelo preovladavanja bitnog nad oblikom i formom i načelo opreznosti.

Član 2.

Ovaj pravilnik je sastavljen na načelima finansijskog izvještavanja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), relevantnim zakonskim odredbama posebno Zakona o računovodstvu i reviziji F BiH (Sl.novine F BiH,br.83/09), dobrim poslovnim običajima i praksi računovodstvene profesije te spoznajama u savremenom poslovanju.

I NEMATERIJALNA STALNA SREDSTVA

Član 3.

Nematerijalna sredstva su u skladu sa MRS-u 38 prava i druga neopipljiva sredstva koja pravno lice koristi u proizvodnji ili isporuci roba i usluga, nad kojim društvo ima kontrolu i od kojeg se očekuju buduće ekonomske koristi.

Član 4.

Mjerenje prilikom i nakon početnog priznavanja dugoročne nematerijalne imovine će se vršiti metodom nabavne vrijednosti.

Član 5.

Nematerijalna stalna sredstva se amortizuju na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno na osnovu procjene priticanja ekonomskih koristi po osnovu njihovog korištenja.

Procijenjeni vijek trajanja pojedinačnih sredstava je u prilogu ovog Pravilnika.

Član 6.

Amortizacija nematerijalnih sredstava se vrši linearnom metodom.

Član 7.

Za nematerijalna sredstva čiji je vijek trajanja nemoguće utvrditi, obavezno se vrši testiranje sredstva na umanjenje, upoređivanjem njegovog nadoknadivog i knjigovodstvenog iznosa.

Testiranje na umanjenje se vrši najmanje na svaki dan bilansa stanja.

II MATERIJALNA STALNA SREDSTVA

Član 8.

Materijalna stalna sredstva su sredstva koja pravno lice drži za korištenje u proizvodnji ili isporuci roba i usluga, iznajmljivanje drugima ili za administrativne i druge svrhe, za koje je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane s tim sredstvom pricinati u pravno lice i nabavna vrijednost sredstva se može pouzdano izmjeriti.

Sredstvo će biti priznato kao stalno sredstvo i kada se zna da to sredstvo neće direktno povećavati buduće ekonomske koristi, ali je nabavka tog sredstva neophodna da bi se dobile ekonomske koristi od drugih stalnih sredstava.

Član 9.

Troškovi svakodnevnog održavanja dugoročnog materijalnog sredstva se ne kapitaliziraju, već predstavljaju rashod perioda.

Izuzetno, novougrađeni rezervni dijelovi i ulaganje u dugoročno materijalno sredstvo se mogu kapitalizirati ukoliko će takvo ulaganje:

- produžiti vijek trajanja sredstva,
- povećati njegov kapacitet,
- dogradnja dijelova značajno poboljšati kvaliteta proizvodnog učinka, i
- značiti usvajanje novog proizvodnog procesa koji omogućuje značajno smanjenje prethodno procijenjenih proizvodnih troškova.

Član 10.

Materijalna stalna sredstva se početno vrednuju i iskazuju po trošku nabavke.

Trošak nabavke materijalnog stalnog sredstva sačinjavaju:

- fakturna vrijednost dobavljača,
- troškovi prijevoza, uključujući i vlastiti prijevoz,
- troškovi pripreme mesta,
- troškovi špeditera, ako se stalno sredstvo nabavlja iz inozemstva,
- uvozne dažbine (carine i dr.),
- nepovratni porezi i druge dažbine,
- troškovi montaže i naknade stručnjacima (arhitekte, inžinjeri i sl.),
- troškovi utovara, pretovara, istovara i sl.,
- interni troškovi,
- ostali troškovi direktno i isključivo vezani za dovođenje sredstava u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

U trošak nabavke stalnog sredstva se uračunavaju i troškovi pozajmljivanja vezani za nabavku konkretnog stalnog sredstva, do momenta dovođenja sredstava u stanje za upotrebu.

Član 11.

Mjerenje nakon početnog priznavanja dugoročne materijalne imovine će se vršiti metodom nabavne vrijednosti.

Član 12.

Materijalna stalna sredstva otpisuju se (amortizuju) na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno na osnovu procjene priticanja ekonomskih koristi po osnovu korištenja i upotrebe stalnih sredstava.

Prilikom obračuna amortizacije u obzir se ne uzima ostatak vrijednosti.

Procijenjeni vijek trajanja pojedinačnih sredstava je u prilogu ovog Pravilnika.

Član 13.

U slučaju kada značajni sastavni dijelovi stalnog sredstva imaju različit vijek upotrebe ili obezbjeđuju korist na različit način, neophodno je primijeniti različite amortizacione stope.

Značajni sastavni dijelovi su rezervni dijelovi čija vrijednost učestvuje sa više od 30% u ukupnoj vrijednosti sredstva.

Član 14.

Za sva stalna sredstva primjenjivat će se linearни metod amortizacije.

Član 15.

Na datum svakog bilansa Ustanova će izvršiti procjenu da li je vrijednost stalnih sredstava umanjena, u smislu MRS 36 - Umanjenje vrijednosti sredstava.

Član 16.

Prilikom procjenjivanja da li ima bilo kakvih pokazatelja da je došlo do umanjenja vrijednosti sredstava, pravno lice uzima u obzir sljedeće pokazatelje:

Vanjski izvori informacija:

- a) značajan pad vrijednosti sredstava tokom razdoblja, mnogo više nego što bi se to očekivalo uslijed protoka vremena ili normalnog korištenja sredstava;
- b) značajne promjene s negativnim efektom za pravna lica nastale tokom razdoblja, ili za koje se očekuje da će nastati u bliskoj budućnosti, u tehnološkom, tržišnom, ekonomskom ili zakonskom okruženju u kojem pravno lice posluje, ili na tržištu kojem je dato sredstvo namijenjeno;
- c) porast tržišne kamatne stope ili drugih tržišnih stopa povrata dugoročnih ulaganja tokom razdoblja, koji će, vjerovatno, značajno uticati na diskontnu stopu primjenjenu kod obračuna vrijednosti u upotrebi sredstva ili njegove nadoknadive vrijednosti;
- d) knjigovodstvena vrijednost sredstava pravnog lica koje podnosi izvještaj, veća je od njegove ekskontne tržišne vrijednosti;

Interni izvori informacija:

- e) postoje raspoloživi dokazi o zastarjelosti ili fizičkom oštećenju sredstva;
- f) nastanak značajnih promjena s negativnim efektom na pravno lice tokom razdoblja, ili očekivanje da će takve promjene nastati u bliskoj budućnosti, u pogledu obima ili

načina upotrebe sredstava sada ili u budućnosti. Ove promjene obuhvataju planove za prestanak ili rekonstrukciju poslovanja jedinice kojoj dato sredstvo pripada, planove za prodaju sredstva prije ranije očekivanog datuma, i ponovnu procjenu korisnog vijeka upotrebe sredstva kao ograničenog radije nego neograničenog;

g) postojanje raspoloživog dokaza na osnovu internih informacija, koji ukazuje na to da su ekonomski efekti sredstva lošiji ili će biti lošiji od očekivanih.

Član 17.

Prilikom određivanja nadoknadive vrijednosti u obzir se uzima cijena na aktivnom tržištu, a u nedostatku aktivanog tržišta, najbolja raspoloživa informacija.

III ULAGAČKE NEKRETNINE

Član 18.

Ulagačke nekretnine predstavljaju dugoročnu imovinu ili njene dijelove koji su namijenjeni za ostvarivanje najma ili su nabavljene sa namjerom ostvarivanja kapitalne dobiti.

U slučaju posjedovanja kombinovane nekretnine, kao ulagačke i redovne (poslovne), nekretnina će se priznavati po MRS 40 – Ulaganja u nekretnine, ukoliko je dio za redovne, poslovne djelatnosti površinom manji od 20% u odnosu na ukupnu površinu nekretnine.

Član 19.

Mjerenje prilikom i nakon početnog priznavanja dugoročne ulagačke nekretnine će se vršiti metodom nabavne vrijednosti.

IV POLITIKA VREDNOVANJA I ISKAZIVANJA ZALIHA

Član 20.

Troškovi sirovina i materijala, rezervnih dijelova, sitnog inventara, auto-guma, HTZ-opreme se vrednuju po nabavnoj vrijednosti.

Nabavna vrijednost obuhvata sve troškove nabavke: fakturnu cijenu (umanjenu za trgovačke popuste i rabate), uvozne carine i druge dažbine, troškove prevoza, troškove rukovanja i ostale troškove koji se mogu direktno pripisati konkretnoj nabavci.

Član 21.

Zbog specifične djelatnosti kojom se bavi Zavod, nabavljene sirovine i materijal se ne vode na zalihamama, nego se knjiže direktno na troškove.

Kako se radi o biološkim materijama koje imaju kratke rokove trajanja i zahtijevaju posebne uslove skladištenja i rukovanja nabavljaju se samo sredstva potrebna za tekući rad laboratorije koja se odmah stavljuju u upotrebu.

Član 22.

I ostale vrste sirovina i materijala: rezervni dijelovi, sitan inventar, auto-guma, HTZ-oprema, kancelarijski materijal, materijal za čišćenje i održavanje i ostali materijali nabavljaju se po iskazanoj trenutnoj potrebi odnosno dotrajalosti predhodno korištenog sredstva, odmah se stavljuju u upotrebu i evidentiraju na troškove.

Član 23.

Sitnim inventarom smatraju se predmeti čiji je vijek upotrebe kraći od jedne godine (12 mjeseci).

Kao dopunski kriterij se uzima pojedinačna vrijednost, niža od 250 KM.

Član 24.

Otpis sitnog inventara vrši se metodom 100% otpisa.

V GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

Član 25.

U računovodstvu društva mora biti obezbijedeno praćenje gotovine i ekvivalenta gotovine analitički, po vrstama i u skladu sa potrebama ustanove.

Član 26.

Blagajničko poslovanje se vrši u skladu sa posebnim Pravilnikom.

Član 27.

Sastavljanje Izvještaja o gotovinskim tokovima se vrši primjenom Indirektne metode.

VI POTRAŽIVANJA

Član 28.

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja iz poslovnih odnosa priznaju se po nominalnoj vrijednosti (obračunska osnova).

Član 29.

Najmanje na dan svakog bilansa stanja vrši se procjena naplativosti potraživanja, pri čemu se u obzir uzimaju sljedeći faktori:

- likvidnost i solventnost partnera,
- povijesti otplaćivanja obveza,
- ekonomski trendovi u datom području,
- sniženje kreditnog rejtinga dužnika.

Član 30.

Otpis potraživanja se vrši na teret rashoda.

VII REZERVISANJA

Član 31.

Procjena visine rezervisanja se vrši na sljedeći način:

- a) Rezervisanje za započete sudske sporove se procjenjuje na osnovu tužbenog zahtjeva, informacija o visini sudskih troškova, vještačenjima i sl.
- b) Rezervisanje za otpremnine se procjenjuje na osnovu informacija o broju zaposlenika, visini otpremnine, godinama staža kod poslodavca i sl.

- c) Rezervisanja za date garancije se vrše na osnovu podataka iz prethodnih godina. Ukoliko se prvi put počinje sa prodajom dobara / usluga na koje se daje garancija koristi se najbolja raspoloživa informacija.
- d) Rezervisanja za štetne ugovore se procjenjuju primjenom statističkih metoda.
- e) Rezervisanja za restrukturiranje Zavoda se procjenjuju na osnovu detaljne kalkulacije - plana restrukturiranja koji sadrži i financijske pokazatelje.
- f) Za ostala rezervisanja se primjenjuju metode za koje se u datom trenutku procjenjuje da su najpouzdanije.

Procjenu rezervisanja mogu da vrše i ovlaštena lica, vještaci i aktuari.

Član 32.

Prilikom ukidanja rezervisanja društvo će primijeniti bruto princip, iskazivanjem prihoda od ukidanja rezervisanja u punom iznosu rezervisanja i rashoda u punom iznosu.

Član 33.

Procjena visine rezervisanja vrši se najmanje na dan izrade svakog bilansa stanja.

Prilikom procjene visine rezervisanja primjenjuju se metode iz člana 31. ovog Pravilnika.

Član 34.

Rezervisanja se uvijek priznaju kao rashod, a ne kao sredstvo.

VIII OBAVEZE

Član 35.

Kratkoročne obaveze prema kreditnim institucijama, obaveze za primljene avanse, obaveze prema dobavljačima, obaveze prema zaposlenima, obaveze za poreze, doprinose i druge naknade i ostale kratkoročne obaveze iskazuju se u nominalnoj vrijednosti koja je iskazana u odgovarajućoj knjigovodstvenoj ispravi.

Na isti način iskazuju se i dugoročne obaveze.

Obaveze se preispituju najmanje na svaki dan bilansa stanja.

Dugoročne obaveze se ne uvećavaju za kamate predviđene i obračunate u ugovorima i dokumentima o zaduženju.

IX ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA

Član 36.

Na teret obračunskog razdoblja uračunavaju se i troškovi za koje ne postoje odgovarajuće knjigovodstvene isprave da bi se mogli priznati kao obaveza, a za koje se sa sigurnošću može utvrditi da se odnose na tekuće obračunsko razdoblje. Kada se pribave dokumenti za priznavanje obaveze ukidaju se vremenska razgraničenja u korist računa obaveza.

Član 37.

Prihodi koji nemaju uslove za priznavanje u tekućem obračunskom razdoblju odgađaju se preko vremenskih razgraničenja za buduća razdoblja.

U korist vremenskih razgraničenja evidentiraju se i naplaćeni prihodi koji se odnose na buduće razdoblje, a za koje nije bilo izkazano potraživanje u poslovnim knjigama.

X PRIHODI

Član 38.

Prihod od prodaje usluga se priznaje onda kada su u potpunosti zadovoljeni svi uslovi iz MRS 18:

Kada je moguće iznos prihoda pouzdano izmjeriti, vjerovatno da će transakcija biti praćena prilivom ekonomске koristi u pravno lice i kada se troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi s transakcijom mogu pouzdano izmjeriti.

Član 39.

Najmanje na dan bilansa stanja, pravno lice je dužno izvršiti procjenu priznatih prihoda.

Član 40.

Kada se pružanje usluga može pouzdano procijeniti, prihodi povezani s tom transakcijom se priznaju srazmjerno stepenu izvršenja usluge na datum bilansa stanja.

Stepen izvršenja posla se utvrđuje u srazmjeri nastalih troškova koji su direktno vezani za pružanje usluge.

Član 41.

Prihod se vrednuje po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili se potražuje, pri čemu se uzima u obzir iznos svakog diskonta i rabata, kao i za iznos svih drugih popusta koji su odobreni kupcu.

Naknadno odobravanje popusta kupcima se ne priznaje kao smanjenje prihoda, već kao rashod perioda.

X RASHODI

Član 42.

Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi tokom obračunskog razdoblja u obliku odljeva ili smanjenja sredstava ili stvaranja obaveza.

Rashodi se mogu priznati i u izravnom sučeljavanju s povezanim prihodima, a koji proističu iz istih transakcija i drugih poslovnih događaja.

Kada se očekuje da će se ekonomski koristi ostvarivati u nekoliko obračunskih razdoblja, rashodi se priznaju u skladu sa sistemskim rasporedom istih (kao što je amortizacija nekretnina, opreme i nematerijalne imovine).

Član 43.

Gubici su druge stavke koje udovoljavaju definiciji rashoda ali ne moraju proistekći iz redovnih aktivnosti. Gubici su najčešće smanjenje ekonomski koristi i smanjenja vrijednosti imovine. Gubicima se smatraju oni koji su proistekli iz katastrofa kao što je potres, poplava, kao i oni koji su proistekli iz prodaje dugotrajne imovine.

Gubici od prodaje dugotrajne imovine, utvrđene po neto načelu – prodajna vrijednost manja od knjigovodstvene vrijednosti, iskazat će se u računu dobiti i gubitka kao stavka – gubici od prodaje stalnih sredstava.

Član 44.

Troškovi posudbe sredstava priznaju se kao rashod razdoblja u kojem su nastali.

Troškovi posudbe su kamate i drugi troškovi koji nastanu u vezi sa posudbom sredstava.

XI DONACIJE

Član 45.

Donacije se priznaju kao prihod na bazi principa sučeljavanja prihoda i rashoda.

Donacije vezane za sredstva, uključujući nenovčane pomoći po fer vrijednosti, priznaju se u bilansu stanja kao odloženi prihod.

Iznos odloženog prihoda se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha na sistematskoj i racionalnoj osnovi u toku perioda korisnog vijeka trajanja sredstva.

Član 46.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, prestaje primjena Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama broj: 01-01-1500/06 iz septembra 2006. godine.

Član 47.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 01. 01. 2010. godine.

Broj:05.2-3081-1/10
Sarajevo, 01. 12. 2010. godine

U skladu sa članom 5. i članom 12. ovog Pravilnika:

Procjena vijeka trajanja nematerijalnih i materijalnih stalnih sredstava Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo sa odgovarajućim stopama amortizacije:

NAZIV STALNOG SREDSTVA	VIJEK TRAJANJA	GODIŠNJA STOPA AMORTIZACIJE
Odvojeno nabavljeni software	5 godina	20
Gradevinski objekti	66 godina	1,5
Računarska oprema	5 godina	20
Uredska oprema	5 godina	20
Laboratorijska oprema	5 godina	20
Oprema za klimatizaciju prostora	6 godina	16,5
PTT – oprema – fiksna telefonija --mobilna telefonija	10 godina 5 godina	10 20
Uredski namještaj	8 godina	12,5
Laboratorijski namještaj	9 godina	11
Transportna sredstva	6,5 godina	15,5

Broj:05.2-3081-2/10
Sarajevo, 01.12.2010.godine